

CANLI CANLI SOKAKLARI ÖLDÜRDÜK MÜ?

Yaşanılan mekanın insan ruhu üzerinde etkisi olup olmadığını hep düşünürüm. Köylerin, kasabaların, ilçelerin ve şehirlerin kendisine ait ruhu olduğu gibi, sokak ve caddelerinde kendisine ait ruhu olduğunu kabul edenlerdenim. Apartman ve rezidans hayatının; mahalle veya köyü dar bir alana toplarken, zamanın derinliğine attıklarının yokluğunu sosyal yaşantımızda hissetmek mümkündür. Yitirdiklerimiz kazanımlarımızdan çoktur.

Çocukluğumuzun sokakları... Köyümüzün toprak kokan sokakları.. Kaldırimsız tozlu sokaklar... Yok artık... Olmayacak da... Anılarımızın demetinde yer alan, düşe kalka büyüdüğümüz sokaklarımızı bir hayal edersek değişimi çok net görebiliriz. Sağında ve solunda dizilen, yarı sırtını topraktaki ser kayaya dayamış ahşap binalar... Altı dam, üstü odalardan oluşan kerpiç yapılar... Avluları sırt sırta vermiş bahçeli evler...

Meyve ağaçlarının otağlarını kurduğu, güzelliklerini sergilediği, sokağa dallarını sarkıtarak gelen gidene 'merhaba' dedikleri, ferahlatıcı, dinlendirici ve iç açıcı avlulu evler...

İğde kokuları esans gibi kuşatır toprak sokakları... Duvarlardan sarkan dut dalları dikkat hazinesi... Kiraz zamanı misket gösterinin dallardaki renk cümbüşü... Bugünkü parfümlere meydan okuyan akasya ağacının mutlu hali... Daha niceleri sokağın sağını solunu gökkuşağı gibi sarmalar... Pencere önlerindeki saksı çiçeklerinin ihtişamlı görüntüsü bir başka fotoğraf karesi...

Bizim sokaklarımız asfalt değildi. Taş döşemesi yoktu... Topraktı ve tozlu... Yağmurla çamurlaşır... Kar eriyince de aynı libası giyerdi. At arabalarının izleri bazen küçük su kanalı görevini üstlenirdi. Taşlıydı ama dökme çakıl taşı değildi. Yeşildi. Çimenli ve küçük çiçeklerle süslüydü.. Doğaldı. Yapay ve sahte değildi. Huzur ve mutluluk rüzgârı esirdi hep. Kırgınlık kasırga ve fırtınası esmezdi. Toprağının kendine has kokusu vardı. Hele yağmurun ilk damlaları düştüğünde etrafa yaydığı kokusu. Şimdiki sokaklarda hiç tadamadım bu kokuyu.. Kışın bembeyaz kar kefenini giyerek ölümü hatırlatırdı... İlkbaharda envai çeşit çiçeklerle yeniden dirilişi unutmazlardı... Yazın, olgunlaşan meyvelerini sunarak, görevlerini yerine getirmenin mutluluğunu haykırırlardı.

Sonbahar.. Eylül ayı... Hazan mevsiminde, yeşil yapraklarını sarı ve kahverengi tonlarında renklendirerek sonsuz yolculuğa hazır olup olmadığını sunarlardı sokağımızdaki tüm ağaçlar...

Akşam ezanı vakti sokak mutluluğumuzun son sınırı idi. Oyunun hangi safhasında olursak olalım, ezanı duyduk mu, isteksiz de olsak evlere koşardık. Yarım kalan oyunu yarına ertelerdik. Neşe ve sevincimizi yok etmek istemezdik.

Kapılarının önündeki oturak ya da minderlere oturarak sohbet eden annelerimiz, aynı zamanda oyun oynayan bizlere öğretmenliklerini sürdürürlerdi. Yaptığımız hatalara anında ikaz ederlerdi. Kavga olmazdı. Argo ve kötü söz kullanılmazdı. Bir olumsuzluk olduğunda, çocuk ayırımı yapılmadan, nasihat ve ikazlar hepimize yapılırdı. Kırgınlıklar anında giderilirdi. 'Siz kardeşsiniz' sözleri yüreğimize ilmik ilmik nakış edilirdi.

Çocukluğumuzun sokakları bir terbiye okulu, hayata hazırlayan bir kreş, ahlaki kuralların uygulamalı öğretildiği bir mektepti. Biz canlı canlı sokaklarımızı öldürdük mü ?

Hani bazen olur ya... Çok katlıların duvarlarının üzerinize üzerinize geldiği.. Sadrınızın daraldığı, yüreğinizin boğulacak gibi olduğu demler... İşte o an sokağa çıkmak istersiniz. Ve kendinizi sokakta değil, kaldırımında bulursunuz.

Özlediğiniz sokak değildir tabii bu kaldırımlar.

Yürürsünüz kaldırım boydan boya. Uçtan uca. İnsanlarla karşılaşılırsınız kafaları yere yönelmiş. Ellerindeki telefona mihlanmış gözler. Ezbere yürüyen ayaklar. Selamlaşma nadir. Hal hatır sorma çok ender vakialardan.

Kalabalığa girdiğinizde, kendinizi ve dertlerinizi unutuyor musunuz yoksa baş başa mı kalıyorsunuz? Sıkıntılarınızı, sokak sıkıntılarının içine katıp rahat hissedebiliyor musunuz ? İnsanların birbirinin yüzüne bakmaya, selamlaşmaya cesaretleri yok gibi mi diyorsunuz ? Yoksa sokaklarımızın 'Bencillik çağı sokakları' olduğunu mu düşünüyorsunuz ?

Kalabalık gibi görünen sokaklarda 'yalnızlık' kokuyor. Hayat sokaktan akıyor gibi görünse de yalnızlığın labirentinde bu halinden çıkmak için debeleniyor. Fark edilmeyi bekliyor. Olumsuzluk elbisesinin mutluluk libasına dönmesini içtenlikle istiyor. Seyrek nefes alıp veriyor ki yitikleşmek istemiyor.

Kuşatıcı, ferahlatıcı, dinlendirici, eğitici olduğu, çocuk ses melodilerinin arşa yükseldiği o günleri özlemle bekliyor sanki günümüzün sokakları.

Yüreğimizin sokaklarında gezebiliyor muyuz ? Yoksa diğer sokaklarımız gibi canlı canlı onları mı da öldürdük ?